

Policy för arbete mot sexuella övergrepp

Equmenia Vrigstad

Equmeniakyrkan och Equmenia har tillsammans jobbat fram riktlinjer (bilaga 1) där "målet är att all verksamhet ska vara fri från övergrepp och kränkande behandling."¹ Det utgår i sig från det arbete som gjorts inom Sveriges Kristna Råd och som resulterat i skriften *Ekumeniska riktlinjer vid sexuella övergrepp i kyrkliga miljöer*². Där definieras sexuella övergrepp som "varje slag av ovälkommet sexuellt uppträdande i ord eller handling".³

De ekumeniska riktlinjerna tar sikte på:

- Övergrepp som sker i kyrkliga miljöer, inte i samhället i övrigt.
- Övergrepp mot såväl barn och ungdomar som vuxna.
- Övergrepp från såväl anställda som förtroendevalda och frivilligarbetare inom kyrkorna.

Med dessa riktlinjer som grund följer härmed Equmenia Vrigstads praktiska och aktiva arbete för att barn, ungdomar, föräldrar och ledare ska känna sig trygga i vår verksamhet. Avsnitten är indelade enligt följande:

- Förebyggande arbete
- Om något händer
- Avslutning

¹ Trygga tillsammans, Equmeniakyrkan och Equmenia, sid 2. <http://equmeniakyrkan.se/trygga-tillsammans>.

² Ekumeniska riktlinjer vid sexuella övergrepp i kyrkliga miljöer, Sveriges Kristna Råd, 2003.

³ Se en mer utförlig text angående definitionen i Ekumeniska riktlinjer... sid 12 och framåt

Förebyggande arbete

Det viktigaste arbetet för verksamheten är det förebyggande som hindrar att övergrepp sker. Varje enskild persons och ledares agerande och ställningstagande är nödvändiga för att arbetet ska lyckas. Equmenia Vrigstad jobbar för att skapa en medveten och agerande kultur genom tre olika verktyg:

- Trygga tillsammans
- Trygga möten
- Registerutdrag ur polisens belastningsregister

Trygga tillsammans

Equmeniakyrkan och Equmenia har tillsammans antagit riktlinjer⁴ för det förebyggande arbetet mot sexuella övergrepp. "Trygga tillsammans" är namnet på riktlinjerna och syftar till just det – att erbjuda miljöer i våra församlingar och föreningar där vi kan vara trygga tillsammans, både deltagare och ledare.

Som grund ska alla som jobbar med barn och unga i Equmenia Vrigstad läsa igenom dessa riktlinjer för att skapa en medvetenhet kring hur vi ska agera gentemot varandra och barnen samt vad vi ska vara uppmärksamma på.

Trygga möten

Trygga möten är en utbildning framtagen av de fem scoutförbunden för alla som jobbar med barn och unga och som handlar om att skapa en trygg och säker verksamhet fri från övergrepp, framförallt sexuella övergrepp. Målet är att skapa medvetenhet vad som kan medverka till att övergrepp sker, vad ett övergrepp handlar om, hur man möter barn och unga som utsatts och vad man som förening och församling bör tänka på, så att övergrepp inte sker. I kursen får man bland annat lära sig hur man skapar en trygg miljö för barn och ungdomar, hur man förebygger övergrepp och hur man betar sig om man tror att någon far illa.

Vart tredje år från och med år 2018 organiseras kursen Trygga Möten för ledare inom Equmenia Vrigstad (vid behov kan kursen hållas oftare). Dessa utförs av Equmenias regionkontor. Kursen bör vara högt prioriterat av samtliga ledare för att säkerställa en verksamhet där vi jobbar på samma sätt oavsett aktivitet. Varje deltagare får ett intyg för genomförd kurs och personen i fråga skall visa upp detta för föreningens ordförande. Ordföranden ska anteckna att ledaren har utfört kursen. Har någon ledare inte möjlighet att vara med på denna träff ska den istället utföra webbkursen Trygga Möten (<http://equmenia.se/tryggamoten/>). Även efter denna ska ett intyg uppvisas för ordföranden. Ordföranden ska anteckna namnet på ledaren samt utfört datum.

Alla ledare ska alltid ha ett giltigt intyg hos sig. Endast intyg som skapats av Trygga Möten är giltiga. Detta intyg är giltigt i tre år.

Registerutdrag ur polisens belastningsregister

Den 18 december 2013 trädde en ny lag (2013:852) om registerutdrag i kraft. Den innebär att ideella organisationer, samfund med flera får rätten att kräva uppvisande av registerutdrag av den som vill ha ett uppdrag inom organisationen. Lagen ställer inte något krav på att kontroll av registerutdrag görs utan innebär en möjlighet att göra detta innan nya ledare påbörjar ett uppdrag som innebär en direkt och kontinuerlig, det vill säga regelbunden, kontakt med barn under 18 år.

⁴ <http://equmeniakyrkan.se/trygga-tillsammans>

Det nya registerutdraget för ideella organisationer innehåller enbart upplysningar om domar som gäller våldsbrott, sexualbrott och barnpornografibrott. Andra brott, till exempel skattebrott eller rattfylleri, syns inte i utdraget.

Rutin vid begäran av utdrag från polisens belastningsregister.

1. Ledaren ombeds att själv begära utdrag ur Polisens belastningsregister <https://polisen.se/Service/Blanketter/Blanketter-belastningsregistret/Foreningar-mm-dar-personer-ska-arbeta-med-barn-44214/>. Personen ska informeras om hur hantering av registerutdrag sker i samband med att personen ombeds att lämna in registerutdrag.
2. Ledaren tar kontakt med Equmenia Vrigstads ordförande för att hitta en lämplig tid att visa upp utdraget. Kontrollen ska genomföras med personen som ska kontrolleras närvarande. Registerutdraget får vara max ett år gammalt vid uppvisandet.
3. Enligt lagen får en kontroll av registerutdraget inte dokumenteras på något annat sätt än genom en anteckning om att utdraget har visats upp. Denna anteckning förs i en lista som föreningens ordförande innehar, som innehåller namnen på samtliga som har visat upp registerutdrag som föranleder uppdrag i föreningen, samt datum för uppvisandet. Det är inte tillåtet att notera eventuell information som finns i registerutdraget på något sätt.
4. Om registerutdraget visar att en ledare har någon form av brottslighet bakom sig ska beslut om personens lämplighet för att genomföra uppdraget avgöras av Equmenia Vrigstads ordförande samt församlingens föreståndare. Registerutdraget behålls av ordföranden under beslutsprocessen och återlämnas därefter i samband med delgivning av beslut om lämplighet för aktuellt uppdrag. Om ingen anmärkning finns i utdraget återlämnas det direkt efter uppvisandet.

Något generellt förbud för personer som är dömda för brott att delta i verksamheten finns inte. Det kan finnas fall då brottsligheten består av handlingar som föreningen inte anser har någon betydelse i sammanhanget. Särskilt hänsyn bör tas till hur långt tillbaka i tiden brottet begicks och ifall det går att styrka att personen har någon form av stöd eller behandling för att förändra sitt beteende.

Ett giltigt registerutdrag är ett original från polisen. Registerutdragen är personliga handlingar och ska behandlas med respekt. Rutinerna behöver därför strikt följas.

Equmenia Vrigstads styrelse har rätt att utesluta en ledare som har förseelser i sitt belastningsregister eller som efter upprepade påminnelser vägrar att lämna in sitt utdrag.

Vem ska genomgå vårt förebyggande arbete?

- Alla som väljs till ledaruppdrag på föreningens årsmöte.
- Alla nya ledare ska visa sitt registerutdrag ur polisens belastningsregister innan påbörjat uppdrag som innebär kontinuerlig och varaktig kontakt med barn under 18 år. Därtill ska alla nya ledare dessutom visa intyg från Trygga möten senaste tre månader efter påbörjat uppdrag.
- En person som tidigare varit ledare men under mer än 18 månader inte haft ledaruppdrag i föreningen ska vid nytt uppdrag ses som ny ledare.
- Personer över 18 år som deltar vid fler än fem tillfällen per termin bör betraktas ha en kontinuerlig och varaktig kontakt med barnen. Därför bör en överenskommelse om ett

uppdrag göras och i samband med det också kontroll av registerutdrag från polisen samt intyg från Trygga Möten.

- Personer över 18 år som medverkar under längre aktiviteter med flera övernattningar bör visa upp registerutdrag från polisen samt intyg från Trygga Möten innan aktiviteten påbörjas.

Om något händer

Som allmänna utgångspunkter ansluter Ekumenia Vrigstad till det som de *Ekumeniska riktlinjerna...* föreskriver:

- Den utsatta människan är kyrkans viktigaste ansvar.
- Stöd till den utsatte ska handhas av en person, som inte har kontakt med den som anklagas för övergreppet.
- Om anklagelser om sexuella övergrepp riktar sig mot en anställd är det viktigt att behandla frågan som ett personalärende och inte som ett själavårdsärende.

Vid indikation om övergrepp, fråga dig om det är du som ska ta emot denna berättelse. Om inte är det viktigt att stötta den som vill berätta och hjälpa hen att få kontakt med rätt person. Om du får och ska ta emot berättelsen, se råden på "Trygga tillsammans" sidan 6.

Om det upprättas en polisanmälan mot en ledare ska denne omedelbart tas bort från uppdraget som ledare tills polisutredningen är klar.

Om anmälan visar sig vara falsk eller inte leder till fällande dom ska föreningens styrelse diskutera om ledaren kan komma tillbaka omgående eller behöver en viss karenstid. Som stöd rekommenderas att kyrkoledaren för Region Öst bjuds in.

Vem har till uppgift att göra anmälan?

"En vuxen människa avgör själv om hen vill polisanmäla det som hänt.

När det gäller barn står det i Socialtjänstlagen att alla som får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa bör anmäla det till socialnämnden."⁵

För att göra en anmälan, se "Trygga tillsammans" sidan 7.

⁵ Trygga tillsammans, s. 7

Avslutning

Denna policy för vårt förebyggande arbete mot sexuella övergrepp bör vara välkänd för alla som har ledaruppdrag i föreningen samt föreningens styrelse. Den ska även finnas öppen på föreningens webbplats.

Riktlinjerna har fastställts av Equmenia Vrigstad och är av långsiktig karaktär men uppdateras årligen för på så sätt vara ett levande och aktuellt dokument.

2018-01-08
Vrigstad Missionskyrka